

В. Ю. Бутузов, І. С. Луговський

**ВИЗНАЧЕННЯ І ФОРМУВАННЯ СУКУПНОСТІ ПОКАЗНИКІВ І КРИТЕРІЇВ
ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ БАТАЛЬЙОННИХ ТАКТИЧНИХ
ГРУП НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДЛЯ УЧАСТІ У СТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ДІЯХ**

Запропоновано сукупність показників і критеріїв оцінювання ефективності застосування батальйонних тактичних груп Національної гвардії України для участі у стабілізаційних діях, яка відповідає цілям і завданням їхнього проведення. Визначено перелік вимог, яким повинні відповідати зазначені елементи системи оцінювання застосування формувань гвардії. Дістав подальший розвиток відомий підхід до формування показників і критеріїв оцінювання ефективності застосування військ (сил). Відповідну послідовність кроків надано у вигляді методики формування показників і критеріїв ефективності застосування батальйонних тактичних груп Національної гвардії України для участі у стабілізаційних діях.

Ключові слова: показник, критерій, батальйонна тактична група Національної гвардії України, стабілізаційні дії, ефективність.

Постановка проблеми. Забезпечення і підтримання стабільності та безпеки у післявоєнний період є пріоритетним завданням діяльності складових сектору безпеки і оборони України у сфері національної безпеки на звільнених з-під російської окупації територіях. Його реалізація наразі здійснюється шляхом виконання комплексу заходів стабілізаційних дій. При цьому для забезпечення стабілізації обстановки в кризовому районі країни зазвичай створюється міжвідомче угруповання військ (сил) у відповідній оперативній побудові та системах, в основі якого доцільно насамперед мати формування Національної гвардії України (НГУ).

Зважаючи на багатофункціональність завдань стабілізаційних дій, мети діяльності військ у зазначеному напрямі досягають шляхом залучення окремих бойових структурних одиниць батальйонного складу бригади (полку), посилені приданими (підтримуючими) підрозділами. Зведені в єдину систему, певним чином розгорнуті у межах визначеного району (сектору) відповідальності й об'єднані єдиним управлінням, перелічені елементи військової структури утворюють автономне тимчасове військово формування змінного складу – батальйонну тактичну групу (БТГр), яка здатна виконати комплекс різноманітних заходів як військового, так і правоохоронного характеру у межах стабілізації обстановки на звільненій від ворога території.

Водночас для адекватної оцінки виконання поставлених завдань стабілізаційних дій важливо мати конкретний набір інструментів, поданий як сукупність показників і критеріїв оцінювання ефективності (ПіКOE) застосування БТГр НГУ для участі у стабілізаційних діях. Ці показники і критерії є ключовим засобом управління та контролю, що дозволяє об'єктивно оцінити, наскільки успішними були дії військ, допомагає зрозуміти, чи досягнуто визначених цілей, та виявити слабкі місця у ході їхнього застосування. Результати аналізу у разі необхідності забезпечать коригування прийнятого або прийняття нового, більш ефективного рішення для майбутніх дій, що дасть змогу командирам (начальникам) привести стан виконання завдань відповідно до запланованих (визначених) цілей стабілізації обстановки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі питання оцінювання ефективності застосування організаційних одиниць складових сектору безпеки і оборони України для виконання завдань за призначенням розглянуто у низці публікацій [1–7]. Зокрема, авторами статті [1] запропоновано систему показників і критеріїв для оцінювання ефективності застосування прикордонних підрозділів в умовах особливого періоду під час участі в операції Об'єднаних сил. Однак наведені показники і критерії охоплюють лише деякі подібні за змістом завдання, притаманні НГУ, і не враховують широкий спектр завдань, які виконує БТГр НГУ під час ведення стабілізаційних дій.

Показники і критеріїв оцінювання ефективності застосування сил (військ) Військово-Морських Сил (ВМС) під час виконання завдань захисту економічної діяльності держави на морі визначено й обґрунтовано у статті [2]. Проте розроблені ПіКOE не охоплюють завдань, які можуть виконувати сили (війська) ВМС в інтересах стабілізації обстановки, а ті індикатори, що сформовані у дослідженні, є не придатними для специфіки завдань цієї діяльності.

У науковій праці [3] з використанням системного підходу і методів дослідження операцій запропоновано систему показників і критеріїв оцінювання ефективності застосування угруповань НГУ у мирний та воєнний час. Окреслена система ПіКOE дає змогу сформулювати вимоги до створених угруповань, які виконуватимуть завдання під час забезпечення громадської безпеки в районі:

надзвичайної ситуації природного характеру; надзвичайної ситуації техногенного характеру; надзвичайної ситуації соціального характеру. Загальним для цих угруповань є те, що оцінюванню підлягає діяльність, спрямована на забезпечення (відновлення) громадського порядку у визначених зонах (районах) різним за характером надзвичайних ситуацій, яка також здійснюється в ході ведення стабілізаційних дій. Однак для аналізу результатів забезпечення і підтримання стабільності та безпеки у післявоєнний період необхідно визначити й обґрунтувати сукупність ПіКОЕ, які б охоплювали й інші основні завдання щодо стабілізації обстановки та відповідали функціональним і чисельним параметрам утвореної БТГр НГУ, а також умовам правового режиму надзвичайного чи воєнного стану (особливого періоду), в яких діятимуть війська.

Авторами публікації [4] розглянуто питання, які пов'язані з формуванням системи показників ефективності угруповання військ, з огляду на положення основного закону озброєної боротьби. Підґрунтям запропонованих показників є завдання, що спрямовані на виведення з ладу бойової системи противника та збереження функціонування своєї бойової системи. З допомогою цих показників вбачається можливість частково оцінити покладені на БТГр завдання військового характеру, але разом з тим вони не можуть бути прийнятні під час аналізу результатів виконання правоохоронної складової діяльності НГУ.

У дослідженні [5] розроблено показники і критерії оцінювання ефективності застосування угруповання Національної гвардії України для локалізації району збройного конфлікту міжнародного характеру (ЗКНХ), які відповідають характеру й умовам виконання завдань з локалізації такого конфлікту та рівням військового управління. Проте сукупність наведених ПіКОЕ ґрунтується на результатах виконання завдань угрупованням НГУ за умов активного збройного протистояння між сторонами конфлікту, тоді як заходи стабілізаційних дій зазвичай здійснюються в умовах, якщо збройних сутичок немає або знижується інтенсивність збройної боротьби. Зі свого боку, функціональний і чисельний склад тимчасового формування НГУ для локалізації району ЗКНХ визначається з урахуванням ведення військами активних бойових дій проти незаконних збройних формувань. Натомість виконання завдань зі стабілізації обстановки у постконфліктний період потребуватиме мінімального використання сили і відповідно залучення військової одиниці іншого бойового складу. З огляду на зазначене вище неможливо адекватно оцінити ефективність застосування БТГр НГУ для участі у стабілізаційних діях, застосовуючи обґрунтовані автором показники і критерії.

Наказом [6] визначено Порядок оцінки виконання бойових (службово-бойових) завдань оперативнотериторіальними об'єднаннями (ОТО), з'єднаннями, військовими частинами та підрозділами Національної гвардії України за межами пунктів постійної дислокації. Документ регулює питання щодо оцінки виконання завдань сторожової застави, діяльності підрозділів у районі оборони батальйону, ротного (взводного) опорного пункту та діяльності КПП (блокпост), призначених від штатних формувань ОТО НГУ. Однак Порядком не регламентовано питання аналізу результатів виконання завдань, спрямованих на стабілізацію обстановки за участю тимчасових структурних елементів гвардії.

У науковій статті [7] розглядається підхід щодо оцінки ефективності бойових дій угруповання зенітних ракетних військ (ЗРВ) з використанням узагальненого показника, що характеризує досягнення мети бойових дій: ефективність бойових дій угруповання ЗРВ та ефективність, яка вимагається; математичне сподівання кількості знищених засобів повітряного нападу; математичне сподівання кількості напрямків, на яких забезпечується кількість стрільб (щільність вогню) не менше від заданої; математичне сподівання кількості воєнних об'єктів, які збереглися з імовірністю не менше заданої; математичне сподівання втрат ЗРВ; інтегральний показник. Проте сформовані показники забезпечують оцінку виконання бойових завдань зенітними частинами та підрозділами у ході ведення воєнних дій в умовах широкого застосування противником засобів повітряного нападу різних типів і не можуть бути адаптовані до специфіки завдань стабілізаційних дій.

Проведений аналіз указаних джерел засвідчив, що розроблені показники і критерії відповідають цілям і завданням діяльності структурних одиниць сил безпеки та оборони України в умовах поточної обстановки, зокрема під час запровадження особливих правових режимів. Поряд із цим питання визначення, структуризації та систематизації показників і критеріїв для оцінювання ефективності застосування БТГр НГУ під час участі у стабілізаційних діях недостатньо досліджено вченими і потребує детального й комплексного вивчення.

Метою статті є визначення і формування сукупності показників і критеріїв оцінювання ефективності застосування батальйонних тактичних груп Національної гвардії України для участі у стабілізаційних діях.

Виклад основного матеріалу. Усебічне, повне й об'єктивне оцінювання ефективності застосування БТГр НГУ у ході ведення стабілізаційних дій можливе лише за умови використання відповідного набору показників і критеріїв. Визначення правильного критерію ефективності є ключовим і найважливішим етапом дослідження системи будь-якого типу. Прийнято вважати, що навіть не оптимальне рішення, якщо воно ґрунтується на правильно вибраному критерію, містить менші ризики для досягнення мети застосування військової організаційної одиниці й успішного виконання поставлених їй завдань у порівнянні з оптимальним рішенням, в основу якого покладено неправильно вибраний критерій.

Термін «критерій ефективності» розглядається авторами цієї статті як базова умова (вимога), на підставі якої визначається показник ефективності. Критерій виражається у формі твердження щодо

якісної чи кількісної величини показника, яке визначає бажані властивості або ступінь досягнення запланованих (визначених) цілей функціонування системи. Під «показником ефективності» розуміється кількісна або якісна характеристика, яка відображує ступінь відповідності фактичних результатів необхідним значенням за вибраним критерієм.

Ефективність може відображувати не лише бажаний (запланований) кінцевий результат або одне із завдань застосування БТГр НГУ під час участі у стабілізаційних діях, але й негативний побічний ефект, зокрема втрати особового складу, населення та матеріальних ресурсів, а також руйнування важливих об'єктів інфраструктури. Тому варто намагатися не тільки досягти максимального результату, а й прагнути звести втрати до мінімуму.

Продовжуючи дослідження вибраного напрямку, насамперед потрібно окреслити вимоги до ПіКОЕ, які полягатимуть у такому: елементи системи оцінювання виконання завдань БТГр НГУ мають бути тісно пов'язані зі змістом і характером цих завдань, чіткими і зрозумілими, збалансованими, простими у розрахунку та зручними для використання, урахувувати поточні умови і бути здатними адаптуватися до зміни факторів, які впливають на результат та ефективність застосування тимчасових військових формувань.

Зважаючи на те, що показник ефективності безпосередньо визначається метою застосування військ, наведемо перелік основних завдань, виконанням яких досягається стабілізація обстановки.

1. Ізоляція кризового району, що здійснюється проведенням охоронних, ізоляційно-обмежувальних дій формуваннями НГУ у взаємодії з органами Національної поліції, Державної прикордонної служби України (ДПСУ), Служби безпеки України та Збройними Силами України (ЗСУ) щодо: реалізації встановлених у районі ведення стабілізаційних дій порядку в'їзду і виїзду; обмежень на свободу пересування громадян та руху транспорту; запобігання проникненню до кризового району диверсійно-розвідувальних сил (ДРС) противника і незаконних збройних формувань (НЗФ) та обмеження їхнього маневру; недопущення постачання в район виконання завдань зброї, боєприпасів, іншого військового майна.

2. Забезпечення умов для надійного функціонування органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування, що передбачає їхню фізичну охорону, обладнання в інженерно-технічному відношенні місць їхнього розташування та об'єктів життєзабезпечення; протидію диверсіям; запобігання загрозам особистій безпеці їхніх представників незалежно від місць перебування; супроводження та охорону у ході переміщення включно з наданням транспортних засобів.

3. Боротьба з ДРС противника та НЗФ, що здійснюється веденням розвідувально-пошукових, пошуково-ударних, засадних, спеціальних дій, боїв та завданням ударів, блокуванням (оточенням) загонів (груп), базових таборів НЗФ та їх знищенням (ураженням) вогневыми засобами БТГр НГУ у взаємодії з органами і підрозділами інших військових формувань та правоохоронних органів.

4. Посилення охорони (прикриття) ділянки державного кордону (ДК), що організовується і здійснюється БТГр НГУ у взаємодії з формуваннями ДПСУ (ЗСУ): недопущенням масового переходу ДК з території суміжних держав, нелегального перевезення зброї, вибухових речовин, іншого військового майна, наркотичних речовин, незаконної міграції населення через ДК; підтриманням у контрольованих прикордонних районах особливого правового режиму у разі його введення; відбиттям збройного нападу та вторгнення на територію країни озброєних військових груп і злочинних угруповань, припиненням збройних провокацій, а також відбиттям нападу або припиненням збройного опору осіб, які незаконно перетинають чи намагаються незаконно перетнути ДК; відбиттям або послабленням ударів противника із суші, моря та повітря, забезпеченням сприятливих умов для розгортання сил та засобів ЗСУ і ведення ними відповідних дій, а також недопущенням проникнення та прориву через державний кордон ДРС противника, НЗФ та терористичних груп.

5. Охорона та оборона важливих об'єктів і комунікацій, що здійснюється веденням охоронних (оборонних дій) формуваннями НГУ у взаємодії з іншими складовими сил безпеки та оборони.

6. Охорона громадської безпеки і порядку, що охоплює профілактичні, режимні, оперативні й інші заходи, спрямовані на забезпечення особистої безпеки громадян, запобігання і припинення кримінальних та адміністративних правопорушень, підтримання правопорядку у громадських місцях.

7. Підтримання правового режиму воєнного або надзвичайного стану, що здійснюється проведенням режимно-обмежувальних дій, спрямованих на всебічний захист і збереження основ конституційного ладу, територіальної цілісності та суверенітету держави, а також забезпечення охорони життя, здоров'я, прав і свобод громадян в умовах особливих правових режимів.

Кінцевий результат стабілізаційних дій за участі БТГр НГУ буде характеризуватися:

- надійністю ізоляції кризового району;
- створенням безпечних умов для здійснення повноважень органами державної та місцевої влади;
- оперативністю ліквідації (роззброєння) ДРС противника та НЗФ;
- повнотою і безперервністю контролю над державним кордоном;
- надійністю охорони об'єктів і комунікацій;
- стійкістю прикриття ділянки державного кордону;

- безпекою громадян і стабільністю громадського порядку у визначеному районі відповідальності;
- стійкістю оборони об'єктів і комунікацій;
- бойовою спроможністю елементів БТГр під час ведення бою;
- установленням контролю за територією і населенням у визначеному районі відповідальності.

Сукупність ПіКОЕ застосування БТГр НГУ під час ведення стабілізаційних дій сформуємо з урахуванням перелічених раніше вимог і подамо її у вигляді ПіКОЕ:

- виконання завдань щодо ізоляції кризового району;
- виконання завдань щодо боротьби з ДРС противника та НЗФ;
- виконання завдань щодо посилення охорони (прикриття) ділянки державного кордону;
- забезпечення охорони (оборони) важливих об'єктів і комунікацій;
- виконання службово-бойових завдань з охорони громадської безпеки і порядку у визначеному районі відповідальності;
- здійснення режимно-обмежувальних дій.

Відповідний алгоритм формування показників і критеріїв наведено у дослідженні [3] і подано як методика формування показників і критеріїв ефективності застосування угруповання військ (сил) НГУ. За аналогією до публікації [3] пропонується методика формування показників і критеріїв ефективності застосування БТГр НГУ для участі у стабілізаційних діях (рисунок 1).

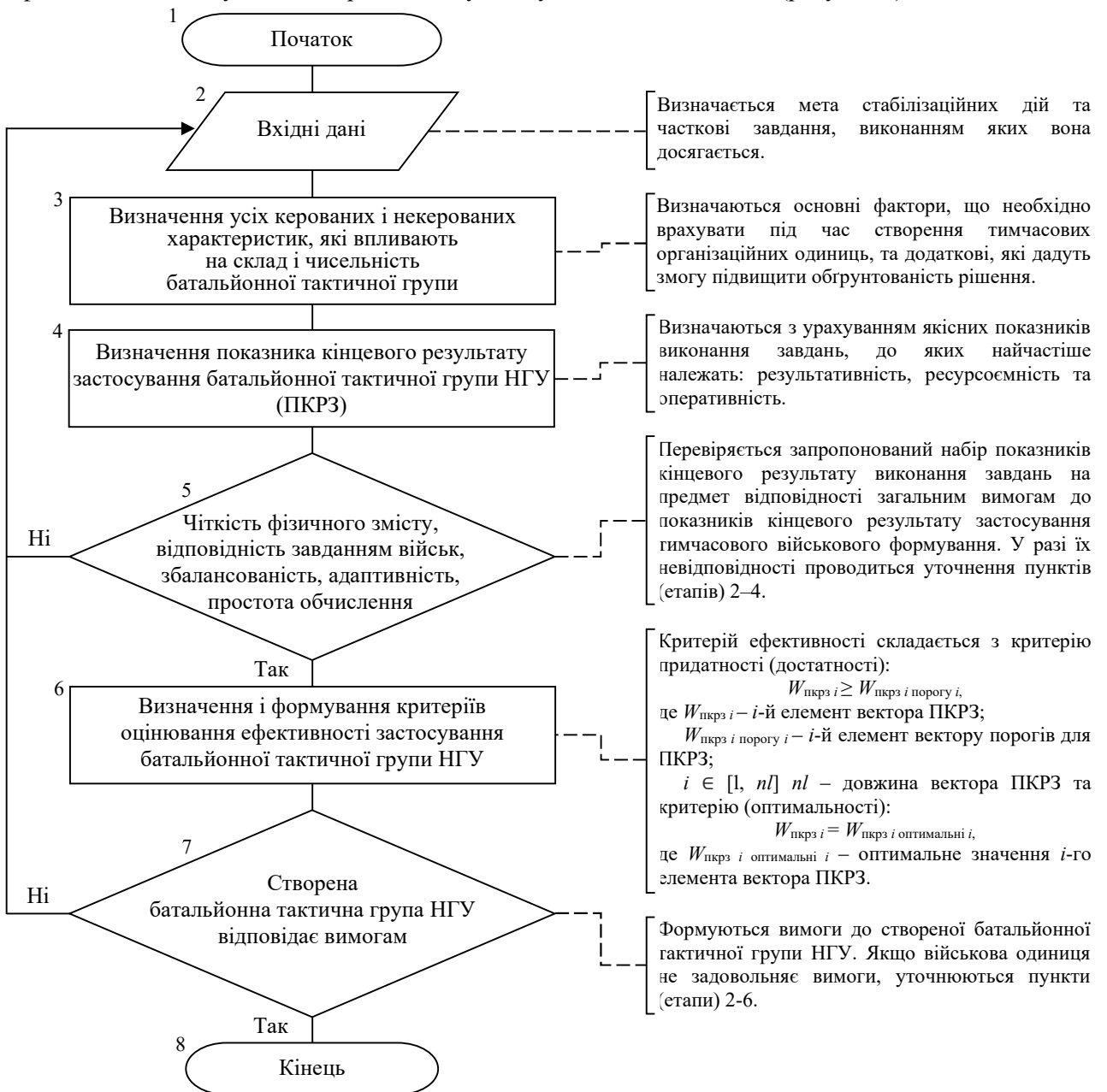

Рисунок 1 – Методика формування показників і критеріїв ефективності застосування батальйонних тактичних груп Національної гвардії України для участі у стабілізаційних діях

Результатом застосування методики, наведеної на рисунку 1, є визначення і формування сукупності показників і критеріїв оцінювання ефективності застосування БТГр НГУ для участі у стабілізаційних діях (таблиця 1).

Таблиця 1 – Сукупність показників і критеріїв оцінювання ефективності застосування батальйонних тактичних груп Національної гвардії України для участі у стабілізаційних діях

Завдання, які виконує батальйонна тактична група НГУ	Показник ефективності (якості)	Критерій оцінювання ефективності	Формула розрахунку критерію
1	2	3	4
Головне завдання			
1. Забезпечення і підтримання стабільності та безпеки у кризовому районі	Коефіцієнт безпеки населення $K_{\text{бн}}$	1. $K_{\text{бн}} \geq 0,95$ – високий рівень безпеки населення. 2. $0,75 \leq K_{\text{бн}} < 0,95$ – середній рівень безпеки населення. 3. $K_{\text{бн}} < 0,75$ – низький рівень безпеки населення, необхідні додаткові заходи.	$K_{\text{бн}} = 1 - \frac{\sum_{i=1}^n N_{3i}}{N_{3n}}, K_{\text{бн}} \rightarrow \max,$ де N_{3i} – кількість злочинів i -го типу; N_{3n} – загальна кількість населення в районі відповідальності військ; n – кількість типів злочинів, що враховуються; $K_{\text{бн}} \rightarrow \max$ – максимальне значення коефіцієнта безпеки населення, яке ставиться за мету
	Максимальний добовий обсяг завдань (служби) $V_{z(c)}$ у ході застосування військ	Добовий обсяг завдань (служби) $V_{z(c)}$ перевищує або досягає потрібний обсяг завдань (служби) і набуває при цьому максимально можливого значення	$V_{z(c)} \geq V_{z(c).\text{нотр.}}, V_{z(c)} \rightarrow \max,$ де $V_{z(c).\text{нотр.}}$ – потрібний добовий обсяг завдань (служби) для забезпечення і підтримання стабільності та безпеки у визначеному районі; $V_{z(c)} \rightarrow \max$ – максимальний обсяг завдань (служби), що може бути виконаний протягом доби і до якого прагнуть війська
	Середні добові витрати ресурсів S_p на забезпечення діяльності одного військово-службовця в районі виконання завдань	Витрати ресурсів S_p менші або досягають нормативних добових витрат ресурсів на забезпечення діяльності одного військовослужбовця та зводяться при цьому до мінімуму	$S_p \leq S_{p.\text{норм.}}, S_p \rightarrow \min,$ де $S_{p.\text{норм.}}$ – нормативні добові витрати ресурсів на забезпечення діяльності одного військовослужбовця в районі виконання завдань; $S_p \rightarrow \min$ – мінімальні середні добові витрати ресурсів, які є бажаним результатом
	Втрати власних сил L_v за добу виконання завдання	Втрати власних сил L_v становлять частку від загальної чисельності особового складу, меншу або таку, що досягає відношення допустимих втрат особового складу до його загальної чисельності, та зводяться при цьому до мінімуму	$\frac{L_v}{L_z} \leq \frac{L_{v\text{д}}}{L_z}, L_v \rightarrow \min,$ де L_v – кількість втрат особового складу; L_z – загальна чисельність особового складу військ; $L_{v\text{д}}$ – кількість допустимих втрат особового складу; $L_v \rightarrow \min$ – мінімальний рівень втрат особового складу військ, який ставиться за мету

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
	Тривалість дій, протягом яких війська здатні виконувати завдання і досягати поставленої мети $T_{дв}$	Тривалість дій військ $T_{дв}$ перевищує або досягає директивно визначену і набуває при цьому максимально можливого значення	$T_{дв} \geq T_{дв.директ.}$, $T_{дв} \rightarrow \max$, де $T_{дв.директ.}$ – директивно визначена тривалість дій; $T_{дв} \rightarrow \max$ – максимальне значення тривалості дій, за якого війська мають бути здатні виконувати завдання і досягати поставленої мети
	Коефіцієнт збереження боєздатності військ $K_{збв}$	Коефіцієнт збереження боєздатності військ $K_{збв}$, що визначається як відношення числа (рівня) можливостей на момент закінчення виконання завдання до можливостей військ на початку їх дій, перевищує або досягає необхідну величину (0,7...0,9)	$K_{збв} \geq K_{збв.необх.}$, $K_{збв} = \frac{F_{звз}}{F_{нез}}$, де $F_{звз}$ – число (рівень) можливостей на момент закінчення виконання завдання; $F_{нез}$ – число (рівень) можливостей військ на початку виконання завдання; $K_{збв.необх.}$ – необхідний коефіцієнт збереження боєздатності військ
Часткові завдання			
1.1. Ізоляція району ведення стабілізаційних дій	Щільність ізоляції району дій ρ_i	Ступінь щільності ізоляції району дій ρ_i , що визначається як відношення кількості особового складу, який виконує завдання на рубежі ізоляції, до його протяжності, перевищує або досягає нормативно встановлений	$\rho_i \geq \rho_{i.норм.}$, $\rho_i = \frac{N_i}{L_i}$, де N_i – кількість особового складу, який залучено до ізоляції кризового району; L_i – протяжність рубежу ізоляції; $\rho_{i.норм.}$ – нормативно встановлений (мінімально необхідний для забезпечення належного рівня ізоляції) ступінь щільності ізоляції кризового району
	Розмір зайнятої площі району ізоляції S_{pi}	Площа району ізоляції S_{pi} , що перебуває під контролем військ, перевищує або досягає нормативно встановлену	$S_{pi} \geq S_{pi.норм.}$, де $S_{pi.норм.}$ – нормативне значення площі району ізоляції, що зайнята військами
	Імовірність виявлення і затримання порушників пропускового режиму (рубежу ізоляції) $P_{взпр}$ за визначений час t	Імовірність виявлення і затримання порушників пропускового режиму (рубежу ізоляції) $P_{взпр}$, що визначається як відношення кількості затриманих порушників до загальної кількості спроб порушення пропускового режиму, перевищує або досягає заданий рівень (0,7...0,9)	$P_{взпр}(t) \geq P_{взпр.зад.}(t)$, $P_{взпр}(t) = \frac{N_{зпр}}{N_{спр}}$, де $N_{зпр}$ – кількість затриманих порушників пропускового режиму; $N_{спр}$ – загальна кількість спроб порушення пропускового режиму; $P_{взпр.зад.}(t)$ – задана ймовірність виявлення та затримання порушників пропускового режиму (рубежу ізоляції)

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
	<p>Продуктивність фільтраційних заходів $Q_{фз}$ протягом часу t</p>	<p>Продуктивність фільтраційних заходів $Q_{фз}$, що визначається як відношення різниці між загальною чисельністю осіб, щодо яких проводилася перевірка, та кількістю осіб, затриманих під час таких заходів до їх загальної чисельності, перевищує або досягає достатній рівень (0,7...0,9)</p>	$Q_{фз}(t) \geq Q_{фз.дост.}(t),$ $Q_{фз}(t) = \frac{N_{зфз} - N_{затр.фз.}}{N_{зфз}},$ <p>де $N_{зфз}$ – загальна чисельність осіб, щодо яких проводилася перевірка в ході фільтраційних заходів; $N_{затр.фз.}$ – кількість осіб, затриманих під час фільтраційних заходів; $Q_{фз.дост.}(t)$ – достатня (бажана) продуктивність фільтраційних заходів, що визначає частку осіб, які успішно пройшли перевірку</p>
	<p>Математичне сподівання числа (середня кількість) громадян (транспортних засобів), що перевіряються на блокпосту (КПП) протягом доби $E_{z(m)}$</p>	<p>Математичне сподівання числа (середня кількість) громадян (транспортних засобів), перевірених за добу несення служби на блокпосту (КПП) $E_{z(m)}$, перевищує або досягає нормативне значення та набуває при цьому максимально можливої величини</p>	$E_{z(m)} \geq E_{z(m).норм.}, E_{z(m)} \rightarrow \max,$ <p>де $E_{z(m).норм.}$ – нормативне значення кількості громадян (транспортних засобів) перевірених за добу; $E_{z(m)} \rightarrow \max$ – максимальна величина середньої кількості перевірених громадян (транспортних засобів), яка ставиться за мету</p>
	<p>Пропускна спроможність (продуктивність) $C_{пр}$ об'єктів пропуску через рубіж ізоляції за одиницю часу t</p>	<p>Пропускна спроможність (продуктивність) $C_{пр}$ об'єктів пропуску через рубіж ізоляції, що визначається як відношення кількості громадян (транспортних засобів), які пройшли (перетнули) рубіж ізоляції протягом визначеного періоду, до тривалості такого періоду, перевищує або досягає нормативно встановлену</p>	$C_{пр}(t) \geq C_{пр.норм.}(t), C_{пр}(t) = \frac{N_{z(m)}}{t_n},$ <p>де $N_{z(m)}$ – кількість громадян (транспортних засобів), які пройшли через (перетнули) рубіж ізоляції за певний період; t_n – тривалість періоду; $C_{пр.норм.}(t)$ – пропускна спроможність (продуктивність) об'єктів пропуску через рубіж ізоляції встановлена нормативно</p>
	<p>Оперативність реагування T_p військових нарядів на порушення рубежу ізоляції</p>	<p>Оперативність реагування T_p військових нарядів на порушення рубежу ізоляції менша або досягає нормативно встановленого часу</p>	$T_p \leq T_{p.норм.},$ <p>де $T_{p.норм.}$ – нормативний час реагування військових нарядів на порушення рубежу ізоляції</p>
<p>1.2. Боротьба з ДРС противника та НЗФ</p>	<p>Коефіцієнт зниження активності противника в районі дій військ $K_{затр}$ за час t</p>	<p>1. $K_{затр} \geq 0,95$ – високий рівень зниження активності противника. 2. $0,75 \leq K_{затр} < 0,95$ – середній рівень зниження активності противника. 3. $K_{затр} < 0,75$ – низький рівень</p>	$K_{затр}(t) = \frac{\sum_{i=1}^m (\alpha_{поч.i} - \alpha_{кінц.i})}{\sum_{i=1}^m \alpha_{поч.i}},$ $K_{затр}(t) \rightarrow \max,$

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
		зниження активності противника, необхідні додаткові заходи	де $\alpha_{поч_i}$ – активність противника за i -м видом діяльності на початку терміну; $\alpha_{кінц_i}$ – активність противника за i -м видом діяльності в кінці терміну; m – кількість видів діяльності противника; $K_{запр}(t) \rightarrow \max$ – максимальне значення коефіцієнта зниження активності противника, яке ставиться за мету
	Імовірність виявлення ДРС противника або НЗФ $P_{впр}$ протягом часу t	Імовірність виявлення ДРС противника або НЗФ $P_{впр}$, що визначається як відношення кількості виявлених груп ДРС противника або НЗФ до загальної кількості груп ворожих сил, які діяли в районі відповідальності військ, перевищує або досягає необхідний рівень (0,7...0,9)	$P_{впр}(t) \geq P_{впр.необх.}(t),$ $P_{впр}(t) = \frac{N_{вгпр}}{N_{гпр}},$ де $N_{вгпр}$ – кількість виявлених груп ДРС противника або НЗФ; $N_{гпр}$ – загальна кількість груп противника, що діяли в районі відповідальності військ (або відомі за даними розвідки); $P_{впр.необх.}(t)$ – необхідний рівень ймовірності виявлення ДРС противника або НЗФ, який вважається мінімально допустимим для прийняття (коригування) рішення щодо майбутніх дій
	Продуктивність пошукових заходів $Q_{пз}$ за одиницю часу t	Продуктивність пошукових заходів $Q_{пз}$, що визначається як відношення кількості виявленого особового складу ворожих сил у районі пошуку протягом визначеного періоду до тривалості такого періоду, перевищує або досягає потрібний рівень (0,7...0,9)	$Q_{пз}(t) \geq Q_{пз.потр.}(t),$ $Q_{пз}(t) = \frac{N_{пр}}{t_n},$ де $N_{пр}$ – кількість виявлених членів ДРС противника або учасників НЗФ у районі пошуку за певний період; t_n – тривалість періоду; $Q_{пз.потр.}(t)$ – потрібна для досягнення бажаних результатів продуктивність пошукових заходів
	Коефіцієнт знищених (затриманих) членів ДРС противника або учасників НЗФ $K_{зн(затр)пр}$ за час t	Коефіцієнт знищених (затриманих) членів ДРС противника або учасників НЗФ $K_{зн(затр)пр}$, що визначається як відношення кількості знищеного (затриманого) особового складу ворожих сил у районі дій військ до загальної кількості членів ДРС противника або учасників НЗФ, які перебували в кризовому районі, перевищує або досягає необхідну величину (0,75...0,95)	$K_{зн(затр)пр}(t) \geq K_{зн(затр)пр.необх.}(t),$ $K_{зн(затр)пр}(t) = \frac{N_{зн(затр)пр}}{N_{прз}},$ де $N_{зн(затр)пр}$ – кількість знищених (затриманих) членів ДРС противника або учасників НЗФ у районі дій військ; $N_{прз}$ – загальна кількість противника, який перебував у кризовому районі;

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
			$K_{зн(затр)пр.необх.}(t)$ – необхідний коефіцієнт знищення або затримання противника, який визначає результат виконання завдання
	Рівень втрат особового складу внаслідок впливу протидіючої сторони N_6 протягом визначеного часу t	Рівень втрат особового складу внаслідок впливу протидіючої сторони N_6 становить частку від загальної чисельності особового складу, меншу або таку, що досягає відношення допустимих втрат особового складу до його загальної чисельності, та зводиться при цьому до мінімуму	$\frac{N_6(t)}{N_3} \leq \frac{N_{6д}}{N_3}, N_6(t) \rightarrow \min$, де N_6 – кількість втрат особового складу; N_3 – загальна чисельність особового складу військ; $N_{6д}$ – кількість допустимих втрат особового складу; $N_6(t) \rightarrow \min$ – мінімальний рівень втрат особового складу військ внаслідок впливу протидіючої сторони, який ставиться за мету
	Співвідношення бойових потенціалів сторін λ	Бойовий потенціал λ формування гвардії перевищує або досягає бойовий потенціал сил противника	$\lambda_{фНГУ} \geq \lambda_{пр}$, де $\lambda_{фНГУ}$ – бойовий потенціал формування Національної гвардії України; $\lambda_{пр}$ – бойовий потенціал противника
1.3. Посилення охорони (прикриття) ділянки державного кордону у межах визначеного району відповідальності	Щільність охорони державного кордону ρ_o	Щільність охорони державного кордону ρ_o , що визначається як відношення кількості особового складу, який виконує завдання на ділянці державного кордону, до її протяжності, перевищує або досягає нормативно встановлений ступінь	$\rho_o \geq \rho_{o.норм.}, \rho_o = \frac{N_o}{L_o}$, де N_o – кількість особового складу, який залучено до охорони кордону; L_o – довжина ділянки кордону, що охороняється; $\rho_{o.норм.}$ – нормативно встановлений ступінь щільності охорони державного кордону
	Імовірність виявлення та затримання порушників державного кордону $P_{взтк}$ за одиницю часу t	Імовірність виявлення та затримання порушників державного кордону $P_{взтк}$, що визначається як відношення кількості затриманих порушників до загальної кількості спроб порушення державного кордону, перевищує або досягає заданий рівень (0,7...0,9)	$P_{взтк}(t) \geq P_{взтк.зад.}(t)$, $P_{взтк}(t) = \frac{N_{зтк}}{N_{спк}}$, де $N_{зтк}$ – кількість затриманих порушників державного кордону; $N_{спк}$ – загальна кількість спроб порушення кордону; $P_{взтк.зад.}(t)$ – задана ймовірність виявлення та затримання порушників державного кордону
	Результативність відбиття нападів та припинення збройних провокацій на державному кордоні $R_{дв}$	Результативність відбиття нападів та припинення збройних провокацій на державному кордоні $R_{дв}$, що визначається як відношення кількості успішних дій військ з відбиття та припинення нападів і	$R_{дв}(t) \geq R_{дв.необх.}(t), R_{дв}(t) = \frac{N_{удв}}{N_c}$ де $N_{удв}$ – кількість успішних дій військ з відбиття та припинення

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
	протягом часу t	збройних провокацій до загальної кількості таких загроз, перевищує або досягає необхідний рівень протидії (0,75...0,95)	нападів і збройних провокацій на кордоні; N_c – загальна кількість спроб нападів або збройних провокацій; $R_{дв.необх.}(t)$ – необхідний рівень протидії загрозам, який забезпечить успішне виконання визначеного завдання і досягнення поставлених цілей застосування військ
	Оперативність реагування на загрози T_{pz} , пов'язані з охороною (прикриттям) державного кордону	Оперативність реагування на загрози T_{pz} , пов'язані з охороною (прикриттям) державного кордону, менша або досягає нормативно встановленого часу	$T_{pz} \leq T_{pz.норм.}$, де $T_{pz.норм.}$ – нормативний час реагування на загрози, пов'язані з охороною (прикриттям) державного кордону
	Співвідношення втрат власних сил і втрат противника L_v	Втрати L_v формування гвардії менші або досягають кількості втрат противника	$L_{вфНГУ} \leq L_{впр}$, де $L_{вфНГУ}$ – кількість втрат формування Національної гвардії України; $L_{впр}$ – кількість втрат противника
	Коефіцієнт запасу бойової стійкості $K_{збс}$	Коефіцієнт запасу бойової стійкості $K_{збс}$ перевищує або досягає задану величину (0,6...0,7)	$K_{збс} \geq K_{збс.зад.}$, де $K_{збс.зад.}$ – заданий коефіцієнт запасу бойової стійкості, який дасть змогу зберегти боєздатність військ та продовжити виконання завдання у випадку втрат ресурсів
1.4. Охорона (оборона) важливих об'єктів і комунікацій	Коефіцієнт надійності охорони (оборони) $K_{нох(об)}$ за час t	Коефіцієнт надійності охорони (оборони) $K_{нох(об)}$, який визначається як відношення кількості вдалих дій військ щодо запобігання проникненню порушників на об'єкт (з об'єкта) або припинення (відбиття) нападу на об'єкт до загальної кількості таких загроз, перевищує або досягає необхідну величину (0,75...0,95)	$K_{нох(об)}(t) \geq K_{нох(об),необх.}(t)$, $K_{нох(об)}(t) = \frac{N_{вдфНГУ}}{N_{сз}}$, де $N_{вдфНГУ}$ – кількість вдалих дій формування Національної гвардії України щодо запобігання проникненню порушників на об'єкт (з об'єкта) або припинення (відбиття) нападу на об'єкт; $N_{сз}$ – загальна кількість спроб проникнення порушників на об'єкт (з об'єкта) або нападу на об'єкт; $K_{нох(об),необх.}(t)$ – необхідний коефіцієнт надійності охорони (оборони), який забезпечить успішне виконання завдання
	Середня добова кількість об'єктів, що перебували під охороною (обороною) $N_{ох(об)}$	Кількість об'єктів, що перебували під охороною (обороною) $N_{ох(об)}$ протягом доби, перевищує або досягає кількість об'єктів, які потребували охорони (оборони)	$N_{ох(об)} \geq N_{ох(об),нотр.}$, де $N_{ох(об),нотр.}$ – кількість об'єктів, що потребували охорони (оборони) протягом доби

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
	Коефіцієнт запасу бойової стійкості $K_{збс}$	Коефіцієнт запасу бойової стійкості $K_{збс}$ перевищує або досягає задану величину (0,6...0,7)	$K_{збс} \geq K_{збс.зад.}$ де $K_{збс.зад.}$ – заданий коефіцієнт запасу бойової стійкості, який дасть змогу зберегти боєздатність військ та продовжити виконання завдання у випадку втрат ресурсів
	Коефіцієнт запобігання збиткам важливим об'єктам і комунікаціям $K_{зз}$ протягом визначеного часу t	Коефіцієнт запобігання збиткам важливим об'єктам і комунікаціям $K_{зз}$, що визначається як відношення різниці між загальною кількістю об'єктів, які перебували під охороною (обороною), та кількістю тих, що зазнали збитків, до їх загальної кількості, перевищує або досягає задану величину (0,7...0,9)	$K_{зз}(t) \geq K_{зз.зад.}(t)$, $K_{зз}(t) = \frac{N_{ох(об)з} - N_{оз}}{N_{ох(об)з}}$, де $N_{ох(об)з}$ – загальна кількість об'єктів, що перебували під охороною (обороною); $N_{оз}$ – кількість об'єктів, які зазнали збитків; $K_{зз.зад.}(t)$ – заданий коефіцієнт запобігання збиткам важливим об'єктам і комунікаціям, який визначає успішність заходів захисту
	Втрати власних сил $L_в$ за одиницю часу t	Втрати власних сил $L_в$ становлять частку від загальної чисельності особового складу, меншу або таку, що досягає відношення допустимих втрат особового складу [встановлює командир (начальник)] до його загальної чисельності, та зводяться при цьому до мінімуму	$\frac{L_в(t)}{L_з} \leq \frac{L_{вд}}{L_з}$, $L_в(t) \rightarrow \min$, де $L_в$ – кількість втрат особового складу; $L_з$ – загальна чисельність особового складу військ; $L_{вд}$ – кількість допустимих втрат особового складу; $L_в(t) \rightarrow \min$ – мінімальний рівень втрат особового складу військ, який ставиться за мету
1.5. Охорона громадської безпеки і порядку в кризовому районі	Коефіцієнт зниження рівня злочинності в районі відповідальності військ $K_{зpz}$ протягом часу t	Коефіцієнт зниження рівня злочинності в районі відповідальності військ, що визначається як відношення різниці між кількістю злочинів за попередній період та їх кількістю за поточний період до кількості злочинів за попередній проміжок часу, перевищує або досягає потрібну величину (0,7...0,9)	$K_{зpz}(t) \geq K_{зpz.нотр.}(t)$, $K_{зpz}(t) = \frac{N_{нотр} - N_{поточ}}{N_{нотр}}$, де $N_{нотр}$ – кількість злочинів за попередній період; $N_{поточ}$ – кількість злочинів за поточний період; $K_{зpz.нотр.}(t)$ – потрібний коефіцієнт зниження рівня злочинності в районі відповідальності військ, який визначає результат виконання завдання
	Імовірність запобігання (попередження та припинення) злочинів $P_{зз}$ за час t	Імовірність запобігання (попередження та припинення) злочинів $P_{зз}$, що визначається як відношення кількості попереджених та припинених злочинів протягом визначеного	$P_{зз}(t) \geq P_{зз.церед.}(t)$, $P_{зз}(t) = \frac{N_{пнз}}{N_{з.заг.}}$, де $N_{пнз}$ – кількість попереджених та припинених злочинів за період

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
		часу до їх загальної кількості, перевищує або досягає середній рівень за аналогічний період	виконання завдань; $N_{з.заг.}$ – загальна кількість злочинів протягом визначеного часу; $P_{зз.серед.}(t)$ – середня ймовірність запобігання (попередження та припинення) злочинів за аналогічний період
	Середня добова кількість випадків запобігання (попередження та припинення) злочинів $N_{зз}$ під час виконання службово-бойових завдань	Кількість випадків запобігання (попередження та припинення) злочинів $N_{зз}$ під час виконання службово-бойових завдань, що визначається як відношення загальної кількості злочинів, яких вдалося запобігти, до кількості діб несення служби, менша або досягає середню кількість за добу аналогічного періоду	$N_{зз} \leq N_{зз.серед.}, N_{зз} = \frac{N_{зз.заг.}}{t_0}$, де $N_{зз.заг.}$ – загальна кількість злочинів, яких вдалося запобігти за час несення служби; t_0 – кількість діб, протягом яких виконувалися завдання; $N_{зз.серед.}$ – середня кількість випадків запобігання (попередження та припинення) злочинів за добу виконання службово-бойових завдань упродовж аналогічного періоду
	Математичне сподівання кількості зафіксованих (зарєєстрованих) фактів злочинів у сфері охорони громадської безпеки і порядку протягом доби $E_{зз}$	Математичне сподівання кількості зафіксованих (зарєєстрованих) фактів злочинів у сфері охорони громадської безпеки і порядку протягом доби $E_{зз}$ менше або досягає середнє значення за звітні дні аналогічного періоду та набуває при цьому мінімальної величини	$E_{зз} \leq E_{зз.серед.}, E_{зз} \rightarrow \min$, де $E_{зз.серед.}$ – середнє математичнє сподівання числа зафіксованих (зарєєстрованих) фактів злочинів за попередні дні аналогічного періоду; $E_{зз} \rightarrow \min$ – бажаним результатом математичного сподівання є зменшення кількості злочинів у сфері охорони громадської безпеки і порядку до мінімуму
	Оперативність реагування T_{pz} на виклики та повідомлення громадян про злочини	Оперативність реагування T_{pz} на виклики та повідомлення громадян про злочини менша або досягає нормативно встановленого часу	$T_{pz} \leq T_{pz.норм.}$, де $T_{pz.норм.}$ – нормативний час реагування на виклики та повідомлення громадян про злочини
1.6. Здійснення режимно-обмежувальних дій у районі стабілізації обстановки	Коефіцієнт контролю території $K_{кт}$	Коефіцієнт контролю території $K_{кт}$, що визначається як відношення площі території, яка знаходиться під контролем військ, до загальної площі району відповідальності, перевищує або досягає потрібної величини (0,7...0,9)	$K_{кт} \geq K_{кт.нотр.}, K_{кт} = \frac{S_k}{S_3}$, де S_k – площа території району відповідальності, яка знаходиться під контролем військ; S_3 – загальна площа району відповідальності, яка підлягає контролю; $K_{кт.нотр.}$ – потрібний коефіцієнт контролю території, який впливає на реалізацію заходів зі стабілізації обстановки та забезпечення безпеки в кризовому районі

Кінець таблиці 1

1	2	3	4
	Імовірність виявлення порушень особливого правового режиму $P_{внпр}$ протягом визначеного часу t	Імовірність виявлення порушень особливого правового режиму $P_{внпр}$, що визначається як відношення кількості виявлених порушень усіх типів до загальної кількості осіб, які підлягали перевірці, перевищує або досягає необхідний рівень (0,7...0,9)	$P_{внпр}(t) \geq P_{внпр.необх.}(t),$ $P_{внпр}(t) = \frac{\sum_{i=1}^k N_{внi}}{N_{но}},$ <p>де $N_{внi}$ – кількість виявлених порушень i-го типу; $N_{но}$ – загальна кількість перевірених осіб; k – кількість типів порушень, що враховуються; $P_{внпр.необх.}(t)$ – необхідний рівень імовірності виявлення порушень особливого правового режиму, що безпосередньо впливає на забезпечення і підтримання стабільності та правопорядку в районі дій військ</p>
	Середня добова кількість порушень вимог або випадків невиконання заходів особливого правового режиму $N_{вн}$, виявлених упродовж несення служби	Кількість порушень вимог або випадків невиконання заходів особливого правового режиму $N_{вн}$, що визначається як відношення загальної кількості порушень, виявлених упродовж несення служби, до кількості днів виконання завдання, менша або досягає середню кількість за добу аналогічного періоду	$N_{вн} \leq N_{вн.серед.}, N_{зн} = \frac{N_{вн.з}}{t_д},$ <p>де $N_{вн.з}$ – загальна кількість порушень, виявлених за час несення служби; $t_д$ – кількість днів, протягом яких виконувалися завдання; $N_{вн.серед.}$ – середня кількість порушень вимог або випадків невиконання заходів особливого правового режиму, виявлених за добу виконання завдань протягом аналогічного періоду</p>
	Математичне сподівання кількості виявлених порушень особливого правового режиму у районі відповідальності військ $E_{вн}$ протягом доби	Математичне сподівання кількості виявлених порушень особливого правового режиму $E_{вн}$ менше або досягає середнє значення за звітні дні аналогічного періоду та набуває при цьому мінімальної величини	$E_{вн} \leq E_{вн.серед.}, E_{вн} \rightarrow \min,$ <p>де $E_{вн.серед.}$ – середнє математичне сподівання числа виявлених порушень особливого правового режиму протягом попередніх днів аналогічного періоду; $E_{вн} \rightarrow \min$ – бажаним результатом математичного сподівання є зменшення кількості виявлених порушень особливого правового режиму в районі виконання завдань до мінімуму</p>

Примітки.

1. Кількість допустимих втрат особового складу власних сил установлює відповідний командир (начальник).
2. Час початку і завершення виконання завдань визначається у директивних документах воєнно-політичного керівництва.
3. Нормативно встановлена (мінімально необхідна для забезпечення належного рівня ізоляції) щільність ізоляції кризового району:
 - для відділення:
 - на закритій місцевості – до 250 м;
 - на відкритій місцевості – до 500 м;
 - для взводу:

на закритій місцевості – до 750 м;
на відкритій місцевості – до 1500 м;
– для роти:
на закритій місцевості – до 2500 м;
на відкритій місцевості – до 5000 м.

4. Нормативне значення площі району ізоляції, що зайнята військами, визначається з урахуванням ступеня ізоляції району відповідальності.

5. Пропускна спроможність (продуктивність) об'єктів пропуску [блокпостів (КПП)] через рубіж ізоляції нормативно становить 20...24 осіб (10...12 одиниць транспортних засобів).

6. Нормативний час реагування військових нарядів на порушення рубежу ізоляції становить не більше 15 хв.

7. Кількість сил і засобів, що залучаються до виконання завдань із забезпечення захисту державного кордону і визначають нормативну щільність охорони, встановлюється Планом взаємодії формувань Національної гвардії України та органів Державної прикордонної служби України.

8. Нормативний час реагування на загрози, пов'язані з охороною (прикриттям) державного кордону, становить не більше 15 хв.

9. Нормативний час реагування на виклики і повідомлення громадян про злочини становить:

– у межах міста:

до 7 хвилин – у разі перебування військового наряду в зоні оперативного реагування;

до 10 хвилин – якщо залучено військовий наряд з іншої (сусідньої) зони обслуговування;

– у сільській місцевості:

до 20 хвилин – у разі перебування наряду в зоні оперативного реагування;

до 40 хвилин – якщо залучено наряд з іншої дільниці.

За своєю сутністю і змістом стабілізація обстановки є складним і багатогранним завданням та поєднує в собі одночасне або послідовне виконання заходів стабілізаційних дій різної спрямованості. Тому оцінювання ефективності застосування БТГр НГУ для участі у стабілізаційних діях вважається за необхідне здійснювати з урахуванням виконання головного завдання, що полягає у забезпеченні і підтриманні стабільності та безпеки у кризовому районі, а також часткових завдань за напрямками службово-бойової діяльності військ в інтересах досягнення мети стабілізаційних дій, як показано у таблиці 1.

Для оцінювання виконання головного завдання стабілізаційних дій формуваннями НГУ було вибрано шість показників ефективності. Групу часткових завдань 1.1–1.6 відповідно до їхньої специфіки пропонується оцінювати з використанням тридцяти двох показників ефективності, розподілених між ними таким чином: для завдання 1.1 – сім показників, для завдання 1.2 – шість показників, для завдань 1.3, 1.4, 1.5 – по п'ять показників на кожне, і для завдання 1.6 – чотири показники.

У сукупності для оцінювання ефективності застосування БТГр НГУ для участі у стабілізаційних діях визначено і сформовано тридцять вісім показників ефективності та критеріїв ефективності для кожного з них.

Зазначена сукупність показників і критеріїв дасть змогу комплексно оцінити стан виконання основних завдань стабілізаційних дій, покладених на формування Національної гвардії України, і за необхідності вжити відповідних заходів щодо підвищення їхньої ефективності. Це сприятиме своєчасному виявленню факторів ризику (певних подій, що можуть негативно вплинути на обстановку і кінцевий результат дій військ) у ході стабілізації обстановки, оптимізації ресурсів, а також забезпечить прийняття обґрунтованих управлінських рішень для швидкого реагування на зміни в обстановці.

Висновки

Отже, у статті визначено і сформовано сукупність показників і критеріїв оцінювання ефективності застосування батальйонних тактичних груп Національної гвардії України для участі у стабілізаційних діях, а також дістав подальший розвиток відомий підхід до формування показників і критеріїв оцінювання ефективності застосування військ (сил). З огляду на те, що мета стабілізаційних дій досягається виконанням низки завдань, у статті здійснено їхню декомпозицію і розроблено елементи системи оцінювання ефективності для кожного окремого завдання.

Подана сукупність показників і критеріїв дає змогу сформулювати вимоги до створених батальйонних тактичних груп Національної гвардії України для участі у стабілізаційних діях та адекватно оцінити результати виконання поставлених завдань. Запропонований набір інструментів оцінювання ефективності застосування військ не є сталим і може змінюватися залежно від характеру, змісту й обсягу завдань, а також умов обстановки, в яких діяли формування гвардії.

Використання наведених показників і критеріїв допоможе командирам (начальникам) і підпорядкованим їм штабам приймати обґрунтовані рішення, здійснювати ефективне планування застосування та управління військами в інтересах успішного виконання завдань і досягнення мети стабілізації обстановки.

Подальше наукове дослідження буде спрямовано на розроблення методу визначення раціонального складу батальйонної тактичної групи Національної гвардії України для участі у стабілізаційних діях.

Перелік джерел посилання

1. Федорчук А. В., Добровольський А. Б., Ковальов Д. В. Показники та критерії оцінки ефективності застосування підрозділів прикордонного загону в умовах особливого періоду. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. Київ : НУОУ, 2019. № 2. С. 159–164.

2. Вдовицький Є. Обґрунтування показників і критерію оцінювання ефективності застосування сил (військ) Військово-Морських Сил під час виконання завдань захисту економічної діяльності держави на морі. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Військові та технічні науки*. Хмельницький : НА ДПСУ, 2023. № 2. С. 4–12.

3. Бабков Ю. П., Адамчук М. М. Показники і критерії оцінювання ефективності застосування угруповань військ (сил) Національної гвардії України. *Збірник наукових праць Харківського університету Повітряних Сил*. Харків : ХУПС, 2015. № 2. С. 13–18.

4. Лазебник С. В., Малюга В. Г., Нерубацький В. О. Підхід до формування системи показників ефективності угруповань військ. *Збірник наукових праць Харківського університету Повітряних Сил*. Харків : ХУПС, 2012. № 4. С. 5–8.

5. Годлевський С. О. Показники та критерії оцінювання ефективності застосування угруповання Національної гвардії України для локалізації району збройного конфлікту неміжнародного характеру. *Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України*. Харків : ХНУПС, 2019. № 4. С. 122–131.

6. Порядок оцінки оперативно-територіальних об'єднань, з'єднань, військових частин та підрозділів Національної гвардії України, які виконують бойові (службово-бойові) завдання за межами пунктів постійної дислокації, затв. наказом командувача Національної гвардії України від 22.12.2014 р. № 523.

7. Єрмошин М. О., Кулешов О. В., Романенко Г. А., Чернигель І. С. Підхід щодо оцінки ефективності бойових дій угруповання зенітних ракетних військ. *Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України*. Харків : ХНУПС, 2019. № 2. С. 113–118.

Стаття надійшла до редакції 1.10.2024 р.

UDC 355.45:355.422:355.588:519.816

V. Butuzov, I. Luhovskyi

DEFINITION AND FORMATION OF A SET OF INDICATORS AND CRITERIA FOR ASSESSING THE EFFECTIVENESS OF THE USE OF BATTALION TASK FORCES OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE FOR PARTICIPATION IN STABILIZATION ACTIONS

A set of indicators and criteria for assessing the effectiveness of the use of battalion task forces of the National Guard of Ukraine in stabilization actions has been proposed, which corresponds to the goals and objectives of their implementation.

The term "efficiency criterion" is considered by the authors of this article as a basic condition (requirement), based on which the effectiveness indicator is determined. The criterion is expressed in the form of a statement about the qualitative or quantitative value of the indicator, which defines the desired properties or degree of achievement of the planned (defined) goals of the system's functioning. An "efficiency indicator" is understood as a quantitative or qualitative characteristic that reflects the degree of compliance of actual results with the necessary values according to the selected criterion.

Effectiveness can reflect not only the desired (planned) final result or one of the tasks of the application of battalion task forces of the National Guard of Ukraine during participation in stabilization actions, but also a negative side effect, in particular the loss of personnel, population and material resources, as well as

the destruction of important infrastructure facilities. Therefore, it is worth trying not only to achieve the maximum result, but also to strive to minimize costs and losses.

The requirements for performance evaluation indicators and criteria are outlined, which will be as follows: the elements of the system for evaluating the performance of tasks by battalion task forces of the National Guard of Ukraine must be closely related to their content and character, clear and understandable, balanced, easy to calculate and convenient to use, take into account current conditions and be able to adapt to changing factors that affect the result and effectiveness of the use of temporary military formations.

The sequence of steps for the formation of indicators and criteria for the effectiveness of the use of battalion task forces of the National Guard of Ukraine for participation in stabilization actions is presented in the form of a corresponding methodology.

Keywords: *indicator, criterion, battalion task force of the National Guard of Ukraine, stabilization actions, effectiveness.*

Бутузов Віталій Юрійович – ад’юнкт Національної академії Національної гвардії України
<https://orcid.org/0000-0002-6909-424X>

Луговський Ігор Станіславович – кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри управління логістикою Національної академії Національної гвардії України
<https://orcid.org/0000-0001-5052-322X>